Ordfører og kommunestyre

Vi i ungdomsrådet ønsker i dag å løfte fram en sak som handler om helsa, tryggheten og framtida til barn og unge i Meløy kommune. Det handler om tilgangen til helsesykepleier på skolene våre, og om hvordan kommunen skal sikre at ungdom får hjelp når de trenger det.

Ungdata resultatene fra 2025 viser at psykisk helse fortsatt er en viktig utfordring blant ungdom i Meløy. På videregående oppgav 31 % av jentene og 11% av guttene at de hadde mange psykiske plager den siste uka. Dette er alvorlige tall som viser hvorfor vi må fortsette å prioritere ungdommens psykiske helse. Bak disse tallene finnes det mange ungdommer med ulike utfordringer og livssituasjoner. Noen opplever press på skolen, andre strever sosialt, og noen går rundt med problemer de ikke vet hvordan de skal snakke om.

Dagens ungdom møter forventninger fra mange kanter. Vi skal prestere på skolen, finne vår egen identitet, bygge vennskap og passe inn. Sosiale medier kan forsterke sammenligning og press, samtidig som det ikke alltid er lett å vise hvordan man egentlig har det. Overgangen til en ny skole eller klasse kan også være krevende. Noen finner seg raskt til rette, mens andre opplever ensomhet, usikkerhet eller følelsen av å stå utenfor. Det som for en person kan virke som et lite problem, kan for en annen være noe som påvirker hele skolehverdagen. Derfor trenger vi trygge voksne som er tilgjengelige når ungdommene trenger dem.

En helsesykepleier på skolen kan være en slik person. Det kan være noen man kjenner, som mat vet hvor man finner, og som man kan snakke om ting man kanskje ikke klarer å fortelle venner, lærere eller foreldre. Helsesykepleieren kan tilby samtaler, veiledning og støtte, bidra til å oppdage utfordringer tidlig og hjelpe ungdom videre dersom de trenger mer oppfølging. Det viktig både for den enkelte ungdommen og for fellesskapet rundt.

Men hva skjer når denne personen ikke er tilgjengelig? Hva skjer når en ungdom endelig bestemmer seg for å be om hjelp, men ikke vet når det er mulig å få en samtale, eller om det i det hele tatt finnes noen som har tid?

Det kan kreve mye mot å fortelle at man ikke har det bra. Dersom hjelpen samtidig er vanskelig å få tak i, kan terskelen for å be om hjelp bli enda høyrere. Noen kan ende opp med å vente, holde problemene for seg selv eller la være å søke hjelp. Et tilbud er ikke reelt tilgjengelig bare fordi det finnes på papiret. Ungdommene må faktisk kunne bruke det. Meløy kommune har i mange år hatt fokus på barn og unges psykiske helse. Likevel har skolehelsetjenesten over tid vært preget av lav bemanning og ustabilitet. Vi mener derfor det er på tide å tørre å satse mer på helsesykepleiertilbudet.

Målet kan ikke bare være å ha nok ressurser til å holde tjenesten i gang. Vi må tørre å tenke større enn minimumsbemanningen, og arbeide for et tilbud som har kapasitet til å forebygge, følge opp og møte behovene til barn og unge på en god måte.

Vi forstår at kommunen har begrensede økonomiske rammer, og at det ikke er enkelt å få nok kvalifiserte helsesykepleiere. Samtidig må vi spørre oss hva det koster å ikke satse tilstrekkelig

på dette tilbudet. Dersom vi ønsker å ta barn og unges psykiske helse på alvor, må det også vises gjennom hvordan vi prioriterer og fordeler ressursene. Samtidig har vi fått opplyst at det er svært få aktive helsesykepleiere som skal dekke behovene til barn og unge fra null til tjue år i hele kommunen. Bemanningen er betydelig lavere enn behovet tilsier, og flere skoler mangler fast kontortid med helsesykepleier.

Dette er en situasjon vi mener kommunen må ta på alvor. Vi forventer ikke at alle utfordringer skal løses over natta. Vi vet at det kan være krevende å rekruttere kvalifisert personell, og at sykefravær og pensjoneringer ikke alltid kan erstattes umiddelbart. Men nettopp derfor trenger vi en langsiktig plan – ikke bare løsninger som fungerer fram til neste fravær eller neste ledige stilling.

Kommunen må vurdere hvor mange helsesykepleiere som faktisk trengs, hvordan bemanningen skal sikres over tid, og hvordan ressursene kan fordeles slik at skolene får et mer forutsigbart tilbud. Det må også planlegges for fravær og rekruttering, slik at tjenesten ikke blir så sårbar når enkeltansatte er borte.

Vi vil også understreke at tidlig innsats er viktig, men at det ikke betyr at vi kan glemme ungdommene som allerede sliter. At et barn har fått god oppfølging tidligere i livet, betyr ikke at det ikke kan oppstå nye utfordringer senere. Behovet for hjelp forsvinner ikke når man blir eldre. Derfor må kommunen sikre at ungdom også har tilgang til støtte gjennom disse viktige årene.

Helsesykepleierne er en viktig del av dette arbeidet. De kan bidra til at ungdom blir møtt før problemene vokser seg større, og at de som trenger mer hjelp, blir fulgt videre. Men dette forutsetter at det faktisk finnes kapasitet til å følge dem opp. Vi kan ikke forvente at ungdommene selv skal finne løsninger på alle utfordringene de møter. Det er kommunens ansvar å sørge for at hjelpen finnes, og at det er mulig å få tak i den.

Det er her kommunestyret har en viktig rolle.

Politikerne har tidligere løftet fram ungdommens psykiske helse som et område det må gjøres noe med, blant annet på bakgrunn av Ungdata-resultatene. Nå må dette følges opp gjennom konkrete prioriteringer i budsjettene og i organiseringen av tjenestene.

Vi ber derfor kommunestyret om tre konkrete ting:

For det første: Sikre en langsiktig og realistisk bemanningsplan for helsesykepleiertjenesten, basert på behovene til barn og unge i Meløy kommune. Planen må ta hensyn til rekruttering, sykefravær og pensjoneringer.

For det andre: Arbeide for at skolene får en mer stabil og forutsigbar tilgang til helsesykepleier.

For det tredje: Involvere ungdomsrådet i arbeidet med å finne gode løsninger. Vi kjenner ungdommenes hverdag og kan bidra med erfaringer om hva som fungerer, hva som mangler, og hva som skal til for at flere tør å be om hjelp.

Vi ønsker å være en del av løsningen. Men ansvaret for å sikre tilstrekkelig bemanning og et fungerende tilbud ligger hos kommunen.

For oss handler denne saken om mer enn stillingsprosenter, budsjetter og organisering. Den handler om ungdom som ikke har det bra. Om ungdom som bruker lang tid på å tørre å be om hjelp. Og om ungdom som trenger en trygg voksenperson, men som ikke vet hvem de skal gå til. Vi ønsker en kommune der barn og unge blir tatt på alvor, der det er trygt å fortelle når noe er vanskelig, og der hjelpen er tilgjengelig før problemene blir for store.

Ungdommens psykiske helse kan ikke bare være noe vi snakker om når resultatene er alvorlige. Det må også være noe vi prioriterer når budsjettene vedtas, stillingene fordeles og beslutningene tas. Vi i ungdomsrådet kan løfte fram behovene og fortelle hvordan ungdom opplever situasjonen. Men vi er avhengige av at dere som politikere lytter og følger opp med handling.

Derfor ber vi dere om å prioritere helsesykepleiertilbudet på skolene i Meløy kommune. Ikke bare gjennom gode intensjoner, men gjennom en konkret plan, tilstrekkelig bemanning og et tilbud ungdom faktisk kan bruke.

Hvis det er en ting dere skal ta med dere fra denne appellen så er det at vi trenger helsesykepleiere.